

Miljöbilsstrategi för Malmö stad 2017-2020

Reviderad vid översyn årsskiftet 2018/19

Dokumentnamn Miljöbilsstrategi för Malmö stad 2017-2020 ¹			
Typ av dokument Strategi	Ersätter tidigare dokument Miljöbilsstrategi för Malmö stad 2010-2015	Organisation Malmö stad	
Dokumentägare Kommunstyrelsen	Framtaget av Fastighets- och gatukontoret ²	Diarienum -	
Beslutsdatum 2017-05-03	Revisionsdatum 2019-xx-xx	Bör uppdateras före -	Gäller till 2020-12-31

¹ Strategin gäller för alla Malmö stads förvaltningar och för samtliga helägda kommunala bolag. Målsättningarna i strategin (vilka anges för fordonsflottan) gäller de ca 850 fordon (som ägs av det kommunala bolaget Malmö Leasing AB, fd ViSAB) som leasas ut till förvaltningarna och till de flesta av bolagen.

² I samverkan med serviceförvaltningen, miljöförvaltningen, samt Malmö Leasing AB.

Utgångspunkter

2008 antog regeringen visionen om en fossiloberoende fordonsflotta år 2030. Region Skånes mål är att Skåne ska vara fritt från fossila bränslen i transportsystemet år 2020. Malmö stads inriktning i *Miljöprogram för Malmö stad 2009-2020* är lika tydlig. Här betonas att kommunens egen organisation ska vara klimatneutral år 2020. Att uppnå dessa målsättningar utgör en stor utmaning. För att detta ska kunna möjliggöras på nationell och regional nivå krävs att kommunerna tar en ledarroll och går i bräschen för den omställning vi står inför.

Att fortsätta miljöanpassningen av Malmö stads flotta av personbilar och lätta transportfordon³, som idag utgör omkring 850 fordon, blir ett viktigt steg på den färdväg som målsättningarna pekar ut. För att uppnå målen krävs ambitiösa satsningar på både biogas- och eldrivna fordon, liksom på förnyelsebara alternativ till diesel (så kallad biodiesel). I och med Malmö stads fortsatta satsning på miljöbilar får malmöborna renare luft att andas, samtidigt som Malmö stads bidrag till de klimatpåverkande utsläppen minskar. Det är i ljuset av detta, som Malmö stads miljöbilsstrategi ska ses.

Under framtagandet av miljöbilsstrategin genomfördes en internremiss på samtliga förvaltningar och helägda bolag, vilka överlag var positiva till det fortsatta arbetet med miljöbilsfrågan. I nuläget (dec-18) är 91 % av fordonen i den lätta fordonsflottan gasbilar, elbilar eller laddhybrider. 6 % av bilarna i flottan är eldrivna.

Slutmål år 2020

- Fordonsflottan ska vara helt fossiloberoende från årsskiftet 2020/21⁴.
- Minst 95 % ska drivas med biogas, vätgas el eller laddhybrid-teknik.
- Minst 15 % av flottan ska drivas av enbart el (ej laddhybrid).
- Samtliga fordon ska vara utrustade med fordonsdator med elektronisk (digital) körjournal, i kombination med ISA (Intelligent Stöd för Anpassning av hastighet).

³ Personbilar och lätta transportfordon under 3,5 ton som ägs av Malmö Leasing AB (om definitionen av *lätta transportfordon* ändras under strategiperioden följer Malmö stad den nya definitionen från ikraftträdandet).

⁴ Detta krav gäller även för tunga fordon (över 3,5 ton) i den kommunala fordonsflottan som ägs av Malmö Leasing AB.

Miljökrav vid nyanskaffning⁵

Vid inköp av personbilar:

- ska i första hand fordon som drivs med enbart el väljas
- ska i andra hand fordon som drivs med biogas eller vätgas väljas

Vid inköp av lätta transportfordon:

- ska i första hand fordon som drivs med enbart el väljas
- ska i andra hand fordon som drivs med biogas eller vätgas väljas
- ska i tredje hand fordon som är godkänt för drift med annat förnyelsebart drivmedel väljas (i dessa fall krävs skriftligt godkännande från respektive förvaltningschef/VD)
- ska i fjärde hand fordon som drivs med laddhybrid-teknik väljas (i dessa fall krävs skriftligt godkännande från respektive förvaltningschef/VD)

Vid inköp av tunga fordon ska i första hand fordon som kan drivas förnyelsebart väljas.

Säkerhetskrav vid nyanskaffning

För fordon som nyanskaffas gäller följande trafiksäkerhetskrav:

- Krockkudde vid förarplats och passagerarplats fram, samt sidokrockkuddar bak
- Låsningfria bromsar
- Bältessträckare i framsäten
- Nackstöd på samtliga platser
- Trepunktsbälte på samtliga platser
- Antisladdsystem
- Antispinnsystem
- ABS (antiblockeringssystem)
- Alkolås (i bil eller via alkoskåp)
- Backkamera alternativt parkeringssensorer bak

Fordonen ska dessutom vara anpassningsbara till ISA för hastighetsreglering och elektronisk körjournal (i enlighet med befintlig upphandling av fordonsdator). För personbilar gäller dessutom krav på minst fem stjärnor i Euro-NCAP:s test.⁶

⁵ I särskilda fall kan undantag göras, i sådana fall krävs skriftligt godkännande från respektive förvaltningschef/VD, eller i förekommande fall från nämnd respektive styrelse (avser förvaltningschefers eventuella förmånsbilar).

⁶ Detta krav gäller i nuläget inte lätta transportfordon, men på sikt är ambitionen och förhoppningen att även dessa fordon ska kunna utvärderas utifrån Euro-NCAP:s test.

Avyttring, däck och drivmedel

Vad gäller fordonens ålder:

- ska personbilar avyttras senast efter 5 år (räknat från nybilsinköp)
- ska lätta transportfordon avyttras senast efter 8 år (räknat från nybilsinköp)

Fordonens vinterdäck ska vara dubbfria (undantag kan göras för specialfordon).

Vad gäller tankning av fordonen ska fordon som kan drivas med både förnybara och fossila drivmedel alltid tankas med förnybart drivmedel.

Uppföljning

Uppföljning av strategin ska ske årligen.

Exempel på nyckeltal som kan följas upp (totalt och per förvaltning/bolag):

- Antal fordon i flottan per anställd (ska minska över tid)
- Genomsnittlig körsträcka per fordon och år (ska öka över tid)
- Andel fossilfria drivmedel (ska öka över tid)
- Snittålder på fordonsflottan (ska minska initialt, ej öka över tid)

I samband med årsskiftet 2020/21 ska ett nytt styrdokument för fordonsflottan antas politiskt.

Ansvar

Följande ansvarsfördelning, vilken till största delen utgör ett förtydligande av befintligt arbetssätt, gäller under strategi-perioden 2017-2020:

Malmö Leasing AB ansvarar för att fordon som nyanskaffas uppfyller samtliga skall-krav. Vidare ansvarar bolaget för att via sin rådgivande funktion verka för att optimera fordonsutnyttjandet i flottan som helhet. I detta uppdrag ligger att minst årligen följa upp körsträcka per fordon och föreslå justeringar i förvaltningarnas/bolagens bilinnehav, samt att informera förvaltningarna/bolagen om fördelarna med bilpool, och nackdelarna med privat bil i tjänsten. Det åligger Malmö Leasing AB att erbjuda förarutbildning innehållande halkkörning, praktiskt handhavande och information om sparsam körning. Bolaget ska också vid behov kunna informera om möjligheten att använda sk alkoskåp, vilka effektiviserar hanteringen jmf med alkolås i varje enskild bil.

Serviceförvaltningen ansvarar för att två gånger om året (vid däckbyte) avläsa kilometerställning på fordon i flottan, samt föra in dessa körsträckor i en databas/excelfil och rapportera vidare till Malmö Leasing AB. Vidare ansvarar serviceförvaltningen för att följa utvecklingen avseende fordonsteknik och bränsle för såväl personbilar som lätta respektive tunga transportfordon och arbetsmaskiner.

Fastighets- och gatukontoret ansvarar för att samordna arbetet med miljöbilsstrategin. Arbetet ska ske i nära samverkan med Malmö Leasing AB, serviceförvaltningen och miljöförvaltningen.

Miljöförvaltningen ansvarar för att under strategiperioden följa upp att föreliggande strategi efterlevs, bl a med hjälp av framtagna nyckeltal. Detta som ett led i arbetet med Malmö stads miljöprogram och Miljöbarometern. Vidare ansvarar miljöförvaltningen för att i samarbete med serviceförvaltningen och gatukontoret söka delfinansiering för och initiera innovativa utvecklingsprojekt inom bränsle- och fordonsområdet. Målet är att minst två projekt ska initieras under perioden fram till och med år 2020, varav minst ett ska avse tunga fordon (över 3,5 ton) och arbetsmaskiner, och minst ett ska avse lätta transportfordon (under 3,5 ton) och personbilar.

Stadskontoret ansvarar för att bistå och biträda förvaltningar och kommunala bolag när upphandlingsbehov föreligger och kan när så är lämpligt upphandla och teckna kommunövergripande ramavtal, t ex avseende alkoskåp⁷. En kommunspecifik upphandling avseende drivmedel kommer på sikt att initieras av stadskontoret. Tills vidare kan avrop ske från befintligt drivmedelsavtal (via SKL). Stadskontoret ansvarar också för att genomföra en central samverkansförhandling när det gäller användningen av fordonsdator med elektronisk körjournal och ISA i samtliga fordon i flottan.

Varje enskild förvaltning/enskilt bolag ansvarar för att tillse att bilinnehavet motsvarar behovet, att överväga möjligheten att införa bilpool för delar eller hela förvaltningens/bolagets bilanvändande, samt att minimera och på sikt avveckla användandet av privat bil i tjänsten. Vidare ansvarar enskild förvaltning/enskilt bolag för att överväga möjligheten att ersätta alkolås med alkoskåp. De förvaltningar som önskar införa alkoskåp upphandlar detta på egen hand, med eller utan bistånd från stadskontoret. Malmö Leasing AB kan informera om denna lösning i mån av tid och utifrån intresse från förvaltningarna/bolagen. Utöver detta ska varje enskild förvaltning/enskilt bolag arbeta för att de anställda som kör bil i tjänsten har genomgått Malmö Leasing AB:s förarutbildning. Varje enskild förvaltning/enskilt bolag ansvarar vidare för att årligen följa upp körsträckor för bilarna som leasas. En utpekad person ska ha huvudansvar för detta på respektive förvaltning/bolag. Samtliga förvaltningar/bolag ska också bistå miljöförvaltningen i uppföljningsarbetet i övrigt när sådant behov uppstår.

⁷ Om bedömningen görs att ett kommunövergripande ramavtal avseende alkoskåp är det för Malmö stad ekonomiskt mest effektiva genomförs denna av stadskontoret.